

en, en voor wie kan een verward kwam de strijd menigte betee- Op den bodem bodem van het k, dat Jezus in neerlegde, ligt niet slechts is opinies, maar e behoeften van dat van hieruit De Christenen volkomen gelijk k, dat het er in ram, of zij de ratting van het Jezus Christus ding tot Hem geschikt belang, en dood. Zij ge wijze hebben geheel verkeerd, uidelijk getoond lezer geestelijk En juist omdat diep zou ingrijnschen en zoo te gevoelen zou n, Ik ben niet ngen, maar het

f tot een andere eer rechtstreeks j becomen er eeuw de gods- ven, dat de oude e verdwijnt, en niet vereniging de van den dag is dit zonder e vreeze bestaat, onde toeke is, Wij betreuen godsdienstwis- de bitsheid en strijd gevoerd is. e geest bedoelt, icht beter te be- rusten, dat men werre het meent, dat de kennis echts betrekkelijk eel te groot en endom van enig te zijn, is deze or ons geslacht n heel eind zijn, dat het konink- zal en de Zoon in gerechtig- ti, zonder twij- velen in onze en wij het feit verslapping in ook voor een n een onverschil- de, die zich in rt. Velen van en neer, omdat haast is, maar n en verraders Ik ben er zeker onder van Jezus: rede te brengen, e dagen te tijde predikt worden.

openlijk onge- is dan verlam- de bitterste gods- t boven de cent- hilligheid en ver- ser van, dat wan- schen eerlijk en k met een over- actie, de grond an zijn leven is, en door in het tijdt tot nieuwer, nde handelingen positie zat tegen ren zou en hem r nieuw terrein Een godsdienst, k neder te zitten : uw zelfgenoeg- biedt een beslute gij anderen niet rertuiging terug- van de genid- agen en u geen k uw eigendom gij of of strijd t geheel geen erninst de gods- om ons te red- nen niet gekomen r het zwaard."

een nog diepere toe slechts even zoowel op u als zijn. Toen de en hunne volge- sleden, pelgrims, er wel, wat zij bewust of onbe- testers. Voor ons enst van Jezus met onszelven en d. De eerste en d. Van het geloof dat zijn oordeel heen verandert, chitte, heeft niet zijn oogen, en of schadelooze e vijanden zijner omstandigheden een positie van or zijn oog is de gerukt en zijn God heeft hem rd gebracht. En die lichtelijk kan sten moet in de toe te behooren; a toch rusteloos ken en andere, n. En dit betee-

kent, dat er vanzelf wrijving komt: hij kan niet rustig blijven voortleven. Want niets is dan waren Christelijken geest vreemder, dan dat ascetisme, dat den knoop doorhakt door zich van de wereld terug te trekken en weigert deel aan haar leven te nemen.

Het echte leven des geloofs kan niet bestaan afgescheiden van het gewone menschelijke leven. Als gij uzelf opsluit in een klein kringetje van hen, die juist denken zooals gij en uw gedachten inkrimpt tot één eentonig formaat, dan wordt gij even- zooloos als de kluisenaars. Gij kunt een soort broekisleven leiden, aardig voor het oog, maar geheel onvruchtbaar en onbekwaam. Jezus wilde dat zijn volgelingen in het volle leven zouden uitgaan en zich niet het menschelijk leven zouden vermengen. Hij heeft hun nooit gevraagd zich op te sluiten in kloosters; zij zouden zijn als schapen in het midden der wolven. Hij voorspelde hun in duidelijke bewoordingen den strijd, dien zij te strijden zouden hebben, en maakte hun duidelijk, dat zij, omdat zij niet van de wereld waren, 's werelds doodsvijanden waren. En is dit voor ons niet evenzoo waar als voor de eerste volgelingen van Jezus? Onze plaats is in de voorste geleiden van de actie der wereld. Al wat de menschen doen, zeggen en denken is voor ons van het hoogste belang. In het groote drama des levens hebben wij een voornaam rol te spelen.

Alleen wij moeten dit doen als onderdanen van een anderen Koning dan Caesar; als die niet slechts zoeken het loon, dat de wereld kan geven, maar bovenal het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid; als zij, wier oogen opzien, ver boven de belangen en verplichtingen van het voorbijgaande oogenblik naar het eeuwige en onzichtbare. En dit meent voor ons onvermijdelijke strijd, dit meent dat wij niet kunnen laven in een of ander beschut vaarwater achteraan in het leven, of slechts als figuranten op het toneel kunnen dienst doen; maar dat wij uitgaan op den vollen stroom, mits wij er tegenop roeien en niet medegesleept worden, dat wij onze rol spelen evengoed als de anderen, mits niet voor ons eigen belang, maar om Gods wil. Er is daarom een geest in de wereld, dien wij met alle macht wederstaan moeten, een orde van zaken, die voorbijgaat en die wij moeten verachten en bestrijden. Het is daarbij onvermijdelijk, dat wij soms alleen moeten staan, achter moeten blijven in den wedloop om wereldsch succes, een orde van zaken, die ons zouden willen lokken op verleidelijke wegen en onze oogen moeten gevestigd houden op de onverderfelijke kroon en de heerlijkheid, die niet voorbijgaat. Want wij kunnen niet bloot toeschouwers zijn van wat de wereld zegt en doet en denkt, en voorts ieder onzen eigen weg bewandelen. Of wij het wenschen of niet, wij hebben een boodschap aan onze medemenschen als wij waarlijk kinderen des lichts zijn. En het hoogtepunt van den strijd is bereikt, als wij onze hooge roeping verstaan om getuigen van Christus te zijn voor ons geslacht en onzen tijd. En, vergeet het niet, wij kunnen geen getuigen zijn zoo wij onszelf opsluiten en afsluiten, niet een boekje in een hoekje nederzitten naast hen, die precies denken zooals wij, en alles in 't werk stellen om in woorden en kleeding en manieren onszelven af te scheiden van de gewone menschen om ons heen. Wij moeten uitgaan op de heilwegen en in de heggen en stegen des levens, om overal te getuigen waar menschen kunnen luisteren. Het is genakkelijk genoeg voor sommigen uwer om Christenen te zijn in het rustige afgescheiden terreintje, waarin zij leeft. Wat Jezus heden ten dage van ons eischt, is het uitdragen van ons Christelijk geloof in den handel, in de politiek, in de wetenschap, in de journalistiek van dit bruisende moderne leven. En dit beteekent, dat wij strijden moeten, dat soms ons leven één worsteling moet worden voor ons ideaal, dat wij een Holland dienen die gezegd heeft: „Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard."

En hier ligt de oplossing van de schijnbare tegenstelling. Als er op dezen weg strijd is, dan is er ook op dezen weg vrede. Zoolang de mensch nog niet hooger leeft dan het niveau van zichtbare en tijdelijke dingen, zal hij nooit vrede kennen. Hij mag zichzelf bedriegen, hij kan nooit werkelijk gelukkig zijn; hij kan nooit den dorst stillen van zijn hoogere natuur. Alleen als hij onder de oppervlakte neêrduikt en de macht en de realiteit leert verstaan van de onzichtbare, geestelijke dingen, dan leert hij de ware betekenis des levens kennen en in het volle leven medeleven. En dit beteekent, dat hoewel in voortdurende strijd met de omstandigheden en met de zonde, hij toch vrede heeft met God en met zichzelf. De ernst en hevigheid zelve van den strijd waarborgt de diepte der kalmte, die in hem is. Zijn leven is als de groote zee; de storm moge de oppervlakte beroeren in bruisende worstelingen, maar de onpeilbare diepte daaronder blijft onbewogen. Er is nooit een leven geweest, uitwendig meer bewogen en worstelend dan dat van Jezus zelf, maar er was nooit een, die meer invindigen vrede kende. En de reden voor die beide is één: Hij leefde niet voor zichzelf, maar voor God; Hij had hier geen blijvende stad, maar verwachtte de stad, die fundamenten heeft. Daarom was Hij terzelfder tijd de Vredevoest en tevens moest Hij het zijnen volgelingen openbaren: „Ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard."

Al mag niet verheeld, dat enkele uitdrukkingen soms bedenkingen doen opperen, toch spreekt hier een kloekke geest, die den strijd aandurft.

Nit de Pers.

De aandacht verdient wat Dr. H. H. Kuyper in de *Friscie Kerkblad* over de „geneezing door het geloofsgebed" zegt: Men leest daar:

De dorst naar het wonder schuilt diep in het menschelijk hart. De Fariseën in Jezus' dagen vroegen voortdurend om wonderen en teekenen. Simon de Tovaenaar wilde den Heiligen Geest zelfs koopen voor geld, om wonderen te kunnen doen. En niet alleen het onheilzige hart, dat met deze wondermacht niet anders bedoelt dan bevestiging van nieuwsgierigheid of ijdele zelfverheffing, maar ook het hart van Gods kind kan soms zoo sterk naar het wonder verlangen om eigen kinglyeloof, maar bovenal om het ongelooft der wereld te overwinnen. Elia op Karmel, die de Baispriesters uitdaagt, die de Almacht des Heeren toont, door vuur uit den hemel te doen dalen, die zoo afdoende, dat zelf Achab het hoofd buigt, bewijst dat Jehova, de God van Israël leeft, — wie gevoelt niet, hoe heerlijk het zou zijn, wanneer ook nu een profetisch opdrag, die tegenover de mannen des ongelooft, die lasteren: Er is geen God, door wonderen, zichtbaar en tastbaar, bewijzen kon, dat onze God wel waarlijk leeft.

Ja, het wordt ons wel telkens geleerd van den kansel, dat de „bedeeling der wonderen op natuurlijk gebied" is gesloten; dat God de Heere thans Zijne wonderen macht alleen toont in het rijk der genade, door zielen weder te baren tot het leven; dat thans geldt: Zalig zij, die niet gezien, en nochtans zullen geloofd hebben, maar gelooven *zonder zien* is zoo moeilijk, de Thomas-natuur zit er zoo diep in, en zoodra we toch iets kunnen krijgen van „wonderen en teekenen", gaat ons kleingelooft hart er altijd weer naar uit. Daaruit is althans ten deele te verklaren, dat de „wonderdoeken" zoo licht „spijt" hebben; de gotgelooft gemeente zelfs de meest dwaze theorieën voor waar aanneemt, en trots telkens onder- vonden teleurstellingen toch aan deze wondermacht gelooven blijft.

Zeker komt dit nergens sterker bij uit dan bij de „gave der talen", mede een der charismata, die de H. Geest aan de Kerk des Nieuwen Verbonds verleende, en waarover de Apostel uitvoerig in 1 Cor. 14 handelt. Deze gave staat volkomen op één lijn met de gave der profetie, de gave der gezondmaking en de andere gaven, die de Apostel in 1 Cor. 12 noemt. En er is geen enkele reden denkbaar waarom na den tijd der Apostelen wel de gave der talen, maar niet die der gezondmaking zou hebben overleefd. Beweest Dr. H. H. Kuyper, dat de gave der gezondmaking altijd moet voortduren, omdat er altijd kranken zijn, dan geldt dit zelfde argument voor de gave der talen. Deze gave diende bepaaldelijk om ongelooftigen van de waarheid des Evangelies te overtuigen; 1 Cor. 14 en — ongelooftigen zijn er ook altijd.

De Apostolische gemeente heeft dus volkomen recht met te zeggen, dat volgens deze theorie de gave der talen nog bestaat en slechts behoeft „opgewekt te worden" in de Christelijke Kerk, om weer te bloeien. En zoo kan men dan, wanneer men er lust in heeft, in deze Apostolische samenkomsten „de gave der talen" bewonderen. Na lang bidden, onder allerlei stuipachtige trekkings van het lichaam, stoot het een of ander nieuwachtig indruisende een half doozig klanken uit, die geen de minste overeenkomst hebben met eenige bekende mensche- lijke taal, maar voor een deel ontleend zijn aan Hebreeuwsche woorden uit den Bijbel of aan bekende Latijnsche spreken, erbarmelijk door elkaar gehasped, en dan valt „de Geest" op een ander en *hij* verklaart deze „vreemde klanken" in het Nederlandsch, dikwijls lijnrecht in strijd met de betekenis die deze woorden in het Hebreeuwsch of Latijn hebben. Maar hoe onzinig en eigenlijk Godslastelijk zulk een „vertooning" ook is, toch zijn er lieden, die zich tot zulk een pia fraus, vroom bedrog leenen en helaas nog meer, die aan zulk een bedrog gelooven.

Tegenover zulk een onheilg pogen nu past geen zoetsappige bestrijding met fluweelen handschoenen, maar dient ernstig te worden getoond. Aan vroomheid, die zich zoo voordient, moet het niet worden afgekrut en de leugen, die er achter schuilt, moet openlijk ten toon gesteld. Daarom hebben wij in ons vorig artikel gesproken van openlijk bedrog." Wie beweert, dat hij alle ziekten op het gebed genezen kan, ja, dat ieder Christen liertoe in staat is, en zijn blaadje wilt met allerlei mededeelingen van wonderbare genezingen, maar openlijk verrijgt de vele gevallen, waarin het gebed niet hielp, zulk een sprekt tegen beter weten in en bedriegt de schare.

Over de vraag of God de Heere op het gebed dan in enkele gevallen geen geneezing geeft, en of Hij aan sommige personen niet in bijzondere mate deze gave des gebeds verleend heeft, zullen wij later spreken. Dr. Hazenberg treedt niet alleen op als geloofsgeener, maar als prediker *eener nieuwe leer*, als drijver van ketterlijke leerstellingen. Hij tracht deze ketterlijke schriftuurlijke bewijzen te staven. Op dat gebied vallen wij hem aan, opdat ons Gercofermeerd volk door den glans van het „wonderdoeken" niet verblind worde en onder den schijn van bijzondere vroomheid niet worde afgetrokken op die zondige paden, waarboven God de Heere heeft geschreeven: Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken.

GOD VERZOEKEN, dat is de leer, dat de kranke geen geneesmiddelen gebruiken mag en alleen op het gebed genezing door een wonder heeft te wachten. God verzoeken, omdat men God aldus dwingen wil om een wonder te doen, terwijl men den weg der middelen, die God ons schonk, moedwillig en opzettelijk verwaarloost. En het is opmerkelijk, dat even als satan op de tinne des tempels staande Christus te zeggen: „Zie, deze zijnde verleidende wilde met een beroep op de Schrift er staat geschreven, dat Hij zijn engelen van u bevelen zal en dat zij u op de handen zullen neunen, opdat gij niet te eniger tijd uwen voet aan eenen steen aanstoot, werp daarom uvelen nederwaarts van den tempel, indien gij Gods Zoon zijt, dat zoo ook nu deze zijnde verleidende zich lijk in het gewaad der Heilige Schrift en met een „daar staat geschreven" ons tot zonde tegen Gods gebod verleiden wil.

Dr. Hazenberg beweert, dat is zijn eerste stelling, dat volgens Gods Woord de kranke geen geneesmiddelen gebruiken mag en geen arts mag laten halen. Ieder Bijbelkenner weet, dat zulk een verbod in de H. Schrift nergens te vinden is. De eerste bewijzen, die Dr. Hazenberg daarvoor aanhaalt, zijn twee voorbeelden, n.l.: Asa, den koning van Juda, en de vrouw uit Jezus' dagen, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had. Maar ieder gevoelt, hoe nistraz vaak deze „bewijzen" zijn. Van de bloedvloeiende vrouw staat er alleen opgetekend, dat zij veel van de medicijnmeesters geleiden had en al het hare daaraan ten koste had gelegd, en geene baat gevonden had, maar met welks het veel eerder geworden was. (Marc. 5: 25, 26). Er staat hier geen woord van afkeuring over het feit zelf, dat deze vrouw de hulp der doctoren had ingeroepen, het feit wordt alleen geconstateerd, dat hare krankheid ongeneeslijk was bij de menschen, om juist daardoor te sterker te doen uitkomen het

wonder, dat Christus aan haar heeft gedaan. Wie zal het feit ontkennen, dat de doctoren vooral tegenover ziek lijden vaak machteloos staan en de ziekte erger dan daer wordt door de medische behandeling. Maar daaruit de slotsom af te leiden, dat dus bij alle ziekten de geneesmiddelen de kwaal wel verergeten maar niet verbeteren kunnen, is toch al te dwaas. Ja, Dr. Hazenberg zelf moet erkennen: „Het kan niet ontkend worden, dat medicijnen in sommige gevallen een gunstige uitwerking hebben." De Apostel Jacobus zegt: „dat alle gave gade afkakt van den Vader der lichten en indien de medicijnen een goede uitwerking kunnen hebben, zouden zij dan niet uit God zijn?"

Veel meer bewijst schijnt dan ook te liggen in het voorbeeld van koning Asa, van wien in II Kron. 16: 12, 13 vermeld wordt, „dat hij krank werd aan zijn beide voeten, dat hij daartoe den Heere ook niet zocht in zijne krankheid, maar de medicijnmeesters, en alzo ontsiep met zijne vaderen". Zelfs menig vroom kind Gods heeft, door deze woorden misleid, gemeend, dat het „voeken der medicijnmeesters" zonde was voor God. En toch is ook hier de bedoeling der Schrift duidelijk genoeg. Asa zocht niet den Heere, hij had niet tot God om genezing, hij vertraaide zich niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de hulpe Gods, ieder Christen weet beter. De mensch zal niet alleen leven van brood, maar van het Woord, dat uit Gods mond uitgaat; niet aan den Almschijte toe, maar hij stelde zijn hoop uitsluitend op menschele hulp, en *daarom* werd hij gestraft. De Schrift gebruikt in de oorspronkelijke taal zelfs nog een sterker uitdrukking, die deze tegenstelling nog duidelijker te kennen geeft. Er staat nl. dat hij bij de medicijnmeesters *als bij zijne afgoden* hulp zocht. Dit zondig betrouwen op het middel, als de mensch om helpen kan, is de Asa's zonde, die Gods Woord veroordeelt, maar niet het goede, geloovige gebruik der middelen, waarbij het gebed gepaard gaat, dat God de middelen zegene. Want of Dr. Hazenberg nu al beweert, dat het gebruik der middelen een practiaal op zij schuiven is van de